

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

vers. 17.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

quam nova Evangelij doctrina ab hominibus exigit, hominibus adhibere infirmis & incapacibus indicit. Sic enim vsu veniret, vt & doctrina fructus periret. & ipsi à virtutis perfectioris trami- nem tenere ceperunt, alienarentur: & penus haberent, quã prius exspectandum proinde quousq; celesti spiritui innoventur. Neque ergo asseritur, pũta ieiuniorum præcepta, & difficile, ac calidè vultu genus, meū, inquit, discipulis adhibere infirmis, subito præscribi potest, ne difficultati ac magnitudini instituti succumbant, & doctrina pereat.

Beza ad pericula & tentationes accommodat. Ista vero, inquit, veraque similitudine, significat Christus haberi humanam infirmitatis rationem à Deo, qui non sinat nos supra vires tentari, idèq; paulatim militie laborib; suos assuesciant, quod in ipsis etiam Apostolis præstitit, sic moderatus hostium sequitum, vt primum quidem minus agerent, vnde aliquantopost, ad verba, ac tandem ad caedes peruenit, est, quo etiam respicit, quod scribitur Iob. 17. 11. & 12. & 1. Cor. 10. 13.

De infirmitate quidem agitur humana; non tamen Christus de persecutionibus futuris sermonem habet; sed discipulis Ioannis, quos ad interrogandum Iudei excitant, respondet, causamq; reddit, cur nũc ieiunare non debeant, postea sint ieiunaturi. Nec enim respondet, postea eos sub persecutione passuros, sed non ieiunare, quod inferens, postea ieiunaturos.

VERSUS 17.

Neque mittunt vinum novum in vres veteres, alioquin rumpuntur vres, & vinum effunditur, & vres pereunt. Sed vinum novum in vres novos mittunt: & ambo conseruantur.

QVÆSTIO I.

Quid vinum novum?

§. i. Latiores in eadẽ similitudo. Quamvis nonnulli, veteres vres legem, & ceremonias arbitrentur, quibus non sit miscenda Evangelij religio. Sed rectius de Apostolis interpretatur. Quo ex loco Ecclesiæ ieiunia recte deducimus & probamus. Nam in vres novos nova vina infundenda, novas leges dando novis animis.

Basilus in Pl. 32. vres veteres homines nõdum re- novatos, nõdum regeneritos, qui de vite Sp. S. accipiunt. Dhenæus aduersus hæreses, contra eos, qui novum & vetus testamentum confundebant, ait: Nec vnuquam modo quidem mundi fabricatorem. Modo autem eum qui supra hunc (est) glorificaret patrem, quem admodum ipse ait: nõdum tunc mittit commixturam vestimenti noui in vestimentum vetus, nec mittit vinum in vres veteres. Igitur aut omni modo & ipsi abstinent se à prophetis, tanquam à veteribus; & non discant eos ab ea nouitate, quæ secundum principalitatem est qua- dam disse, præmissos à Demitro, aut rursus arguentur à Do- mino dicente, novum vinum non mitti in vres veteres.

QVÆSTIO II.

An Manichæi recte hinc vetus testamentum reiecerint?

§. i. Fauftus apud S. Augustin. dixit: [Quare non accipis Testamentum vetus? Quia iam præuen- tus novo. Veteri autem & nouo non conuenit vt Scri- ptura testatur, nam pannũ, inquit, nouum nemo affuit vestimento veteri, alioquin maior scissura fiet. Quia ergo maior fieri vobis scitis, scissuram faceret, caueo Christianam nouitatem Hebræicæ vetustati cõmiscere. Quis enim non etiam fordidum indicet, nõdum vesti- mentis indutis non donare inferiorib; vetera? Qua- propter ego etiam si natus essem Iudeus, vt fuerat

Adam Conzen in Euang. Tom. I.

Apostoli, dignum tamen erat me nouo accepto testa- mento, vetus repudiare, vt fecerunt ipsi.]

Augustinus respondit: Vnde non pannum nouum vesti- mento veteri affuimus, sed erudimur in regno calorũ, ad fini- litudinem illius patrisfamilias, quem commemorat Dominus in inter- proferente de thesauro suo noua & vetera. Ille autem affuit pã- num nouum vestimento veteri, qui continentiam vult habere spi- ritalem, & nõdum deposuit spem carnalem. Nam legite dilige- ter, & videre de ieiunio Domini interrogatum, respondisse, ne- mo affuit pannũ nouum vestimento veteri. Adhuc enim discipu- lis Dominum carnaliter diligebat, quando quidem et ne occisum amiserent, formidabant. Vnde Petrus reuocantẽ se à passione, Satanam appellat, quod non sciret quã Dei sunt, sed quã ho- minum. Proinde attendite in illa phantasia vestra de regno Dei, vnde istam lucem Solis carni conspiciam, tanquam ad exemplũ vobis propositam diligitis, & adoratis, quam carnalẽ spem gerã- tis: & inuenietis ieiunia vestra quomodo prudentie carnis, tan- quam vestimento veteri assuantur. Verum tamen cõpãnus no- uum vestimento veteri nõ conueniat, vnde potuerunt principib; tenebrarum membra Dei vestri non adiuncta, atq; confusa, sed quod est vehementius cõmixta & concreta coherere. An virũg, vetus est, q̃a vtrumq; falsum, & vtrumq; de prudentia carnis est? Nisi forte inde vultis probare, vnum fuisse nouum, alterũ vetus: quia maior scissura facta est, vt miserabilis pãnus de regno lucis abscederet, & globo tenebrarum æterna pena configeretur.

§. 2. Irenæus l. 4. contra hæreses c. 66. nouum Testa- mentum veteri succedisse, non tamen blasphemandũ veteri Te- Deum, qui & vetus dedit, & illi nouum succedere vo- flamẽtum luit, Antiqua, inquit, nolite reputare: ecce facio noua, quæ nũc succedũt, orientur, & scietis: & faciam in deserto viam, & in terra ina- bonum quosa, sumina ad potandũ, genus electum populum meum quẽ bono, acquisiui, vt virtutes meas enarret, quæ est noui Testamẽti li- bertas, hanc manifeste annunciabant, & nouum vinum, quod in nouos vres mittitur per fidẽ, quæ est in Christo, quam am- ciuit ortam in eremo viam iustitiæ, & in terra in aquosa Sp. S. ad aquare genus electum Dei, quod acquisiuit, vt virtutes eius enarrentur, sed non vt blasphemarent eum, qui hac fecit Deus, & reliqua omnia quacũq; per tantã seriem Scripturæ demon- strauimus prophetas dixisse, spiritales verẽ quẽ est, interpretabi- tur vnumquodq; eorum, quæ dicta sunt, in quem dictũ sit cha- racterem dispositionis Domini, & integrum Corpus operis Filij Dei ostendens, semper eundem, Deum sciens: & semper eundem, Verbum Dei cognoscens, etiam si in nouissimis temporibus noue effusus est in nos, & à condicione mundi p̃p̃ ad finem in ipsum humanum genus, ex quo qui credunt Deo, & sequuntur verbũ eius, percipiunt eam, quæ est ab eo salutem. Qui vero abscedunt ab eo, & contemnunt præcepta eius, & per opera sua inhono- rant eum qui se fecit, & sententia sua blasphemant eum qui se alit, iustissimum aduersus se coaceruat iudicium.

VERSUS 18.

Hac illo loquente ad eos: ecce princeps vnus accessit, & adorabat eum, di- cens: Domine Filia mea modo de- functa est: Sed veni, impone ma- num tuam super eam, & viuet.

QVÆSTIO I.

Quo tempore accesserit Iairus?

§. i. VIncetius noster difficultatem proponit, de tẽpore. In Matthæo clarum putat, eum do- mum Marthæ venisse; nã cum adhuc Dominus de iei- unio disputaret, aduenit. Et id factũ est domi Marthæ, q̃a ingressum scribit, nec egressum in- dicat. Huic repugnare videtur Mar. c. 5. 21. qui ait eum fuisse circa mare. Duas solutiones adhibet. Prima est, domum Marthæ fuisse prope mare. Altera, cũ dicitur fuisse circa mare, indicari Christum eo tẽpore mariti- mis in locis prædicasse, non a. ad litus eum cõsedisse.

Q 2

Respon-